

Borghjerg: Det forelagte Lovforslag har intet at gøre med de store Principper, som ellers plejer at være de bestemmende og dem, vi drøfter, naar vi behandler Toldlovsforslag; Lovforslaget har altsaa hverken noget at gøre med det store Spørgsmaal om Frihandel eller Toldbeskyttelse eller med det andet store Spørgsmaal om direkte eller indirekte Beskatning. Dette Lovforslag er et Krigslovsforslag fremkaldt af den ekstraordinære Situation og særlig fremkaldt ved Indenrigsministerens Forbud mod Spiritusfabrikation, et Forbud, der begrundedes med Kulmangelen her i Landet og Omsorgen for at skaffe tilstrækkeligt Brødkorn. Dette Spiritusforbud, fremkaldt af de ekstraordinære Forhold, maatte medføre visse videregaaende Forholdsregler.

Der kunde tænkes forskellige Veje, ad hvilke man kunde være gaaet. Man har nu valgt den her foreslaaede Vej, og paa den Gruppens Vegne, som jeg tilhører, kan jeg anbefale Lovforslaget, selv om jeg kunde have tænkt mig andre og maaske bedre Veje. Det er en ekstraordinær Lov af midlertidig Gyldighed, idet Loven ifølge sin sidste Paragraf ophører at eksistere om et Aars Tid, den 31. Marts 1918. Formaalet er, at Staten lægger Beslag paa Værdistigningen paa de Beholdninger af Brændevin, Cognak, Whisky o. s. v., som findes her i Landet, og som paa Grund af Produktionsforbudet ikke kan forøges. Da der heller neppe bliver Tale om stor Indførsel, er det givet, at disse Beholdninger vilde undergaa en betydelig Værdistigning. Ved den eventuelle Lov lægger Staten Beslag paa denne Værdistigning, hvad jeg under de givne Forhold udmærket kan slutte mig til (*Schovelin*: Henry George!) Ja, hvis man overhovedet vil tale om Principper i denne Sag, er en saadan Konfiskation paa hele Samfundets Vegne af Værdistigning, fremkaldt af ekstraordinære Forhold, et Princip, som jeg godt kunde tænke mig uvidet og videre gennemført paa adskillige Omraader, hvor det var praktisk muligt, thi det er givet, at har man Valget imellem, at Privatmænd, Producenter og handlende inddrager en saadan Værdistigning, og at Staten gør det paa hele Samfundets Vegne, er vort Standpunkt givet: vi foretrækker selvfølgelig, at Staten paa Samfundets Vegne inddrager den, fremfor at denne Værdistigning gaar i Privatmænds Lommer.

Der er i Lovforslaget en Paragraf,

som vor Gruppe sætter særlig Pris paa. Det er den næstsidste, som baandlægger den konfiskerede Værdistigning til Afhjælpning eller til Mildning af den ekstraordinære Arbejdsløshed, som disse ekstraordinære Forhold fremkalder, og som særlig vil blive fremkaldt ved saadanne Statsindgreb som Standsning i Spiritusproduktionen og lignende Indgreb, som den kommende, desværre vistnok meget vanskelige Tid kan tænkes at ville medføre. En saadan Baandlægning af denne inddragne Værdistigning til Fordel for de Arbejdere, som rammes af Produktionsstandsningen, kan mit Parti af fuldt Hjerte slutte sig til. Da de nærmere Bestemmelser om Anvendelsen skal fastsættes ved Lov, er der for mig ingen Grund til ved denne Lejlighed at komme nærmere ind herpaa. Jeg gaar ud fra, hvad sikkert er Forudsætningen fra alle Sider, at det bliver en ekstraordinær Hjælp, saa at Arbejdsløshedskasserne kan fortsætte deres normale Virksomhed og deres under de Forhold, vi gaar i Møde, sikkert stærkt forøgede Virksomhed. Det bliver noget for sig, men ud derover stilles der altsaa, hvis da hele den forhaandenværende Beholdning af Spiritus sælges i det Aar, her er Tale om, en Sum paa omtrent 7 Mill. Kr. til Raadighed til at anvendes ekstraordinært til Afhjælpning af de Onder, som en ekstraordinær Arbejdsløshed, fremkaldt af Krigssituationen, kan medføre.

Med disse Ord skal jeg paa min Gruppens Vegne anbefale dette Lovforslag til hurtig Fremme.

Poul Christensen: Det er maaske ikke med saa stor Glæde, som næres af det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard), at jeg anbefaler dette Lovforslag. Imidlertid kan vi vel være enige om, at Forholdene udenfor Danmark er helt abnorme, og mulig er vi ogsaa enige om, at Forholdene herhjemme paa mange Omraader udvikler sig abnormt fra Dag til Dag. De klogeste Hoveder og de klareste Hjerner i vort Land har nok at gøre fra Dag til Dag, og at drive Politik paa langt Sigt er i Øjeblikket en Umulighed. Alle skimter vi de uhyre Krav, som, hvis de nuværende Forhold fortsættes og forværres, vil rejse sig overfor den danske Statskasse. Her ligger da 14—15 Mill. Kr., som kan bjærges ind i Statskassen, medens de maaske i modsat Fald ikke vilde komme Konsumenterne til gode, men gaa i andre Lommer, hvilket ikke vilde være i